

Al costat i davant

Com sabem, en la llengua hi ha un procés de gramaticalització constant, en virtut del qual diversos elements del grup nominal —noms i adjectius— o verbal —gerundis, participis— van adquirint funcions de preposició o d'adverbi i es van incorporant, així, a aquests grups o categories de mots, —sovint dins les anomenades locucions adverbials o prepositives—, sense deixar de pertànyer, però, al seu grup inicial. És lògic, així, que diversos d'aquests mots que comporten una certa noció de lloc —vora, baix, enlaire (grafia aglutinada de en l'aire front, costat, tocant, etc.— s'hagin incorporat al grup de les preposicions o dels adverbis amb una significació locativa.

Però en aquesta gramaticalització de mots locatius, si bé en alguns casos hi ha una coincidència entre el català i el castellà, en d'altres no s'ha esdevingut així. Veiem, per exemple, que la gramaticalització de vora és una solució genuïnament catalana, sense una forma corresponent del castellà. I cal pensar que també existeix el cas invers. En trobaríem un en la creació de la locució «junto a», a partir de la forma de l'adjectiu. En català també existeix l'ús adverbial de junt, però únicament en el sentit de «juntament». Caldria, doncs, no tenir la temptació de traduir, com n'hi ha que fan, «junto al bosque» per «junt al bosc», sinó per tocant al bosc, prop del bosc o bé al costat del bosc.

Una altra solució pròpia del castellà és «frente a». En català hem creat, és cert, la locució enfront de però té més aviat un sentit d'oposició. Per això, doncs, convindria no emmirallar-se gaire en aquesta solució del castellà i, sense vacil·lar, traduir una frase com «Viven frente a casa» per Viuen davant de casa.

ALBERT JANE